

Andre grundlæggende hensyn er bl. a. en optimal anvendelse af de økonomiske ressourcer, forebyggelse af forurening samt opnåelse af gode arbejds- og boligmiljøer i eksisterende og nye bysamfund. Ud fra sådanne hensyn kan der f. eks. udformes retningslinier for struktureringen af byerne — måske i form af de tidligere beskrevne lokalbyer — for befolkningens adgang til service og rekreative områder, for udbygningen af den kollektive trafik og vejnettet og for bolig-tæthed og byarealforbrug.

Ved den fysiske planlægning kan vi regulere arealets anvendelse, når der sker ændringer heri, men ikke fremtvinge ændringer. For at sikre planlægningens virkeliggørelse er en mere aktiv offentlig *jordpolitik* af afgørende betydning.

Den gældende lovgivning, bl. a. loven om tilbudspligt, loven om statens bygge- og boligfond og loven om erhvervelse af arealer til fritidsformål, er skridt på vejen hertil. Men regeringen finder, at denne lovgivning bør udbygges bl. a. ved, at der åbnes mulighed for at foretage ekspropriationer til bolig- og erhvervsformål på grundlag af den kommunale planlægning. Også lovforslaget om kommuneplanlægning bør følges op med en lovgivning, der generelt giver bedre muligheder for at sikre gennemførelsen af planerne. Særligt i forbindelse med byfornyelsesplanlægningen er der behov for bestemmelser, der giver adgang til at foretage en økonomisk udvigning mellem de involverede interesser.

Der kan være grund til at gå lidt nærmere ind på spørgsmålet om sommerhusområders udnyttelse. Som udgangspunkt vil jeg for det første fremhæve, at vi må forhindre, at de resterende åbne kyststrækninger dækkes af et ubrudt bælte af sommerhusbyggeri. For det andet må vi sikre, at mennesker med almindelige indtægter også i fremtiden får mulighed for at holde ferie ved de danske kyster.

Ud fra disse hensyn må vi bl. a. overveje for en periode at standse udlæggene af nye arealer til traditionelt sommerhusbyggeri — i hvert fald i de særligt truede områder langs Vesterhavskysten og de sjællandske kyster. Dette vil f. eks. kunne ske ved et landsplandirektiv.

På grundlag af regionplanlægningen kunne der herefter fastlægges kvoter eller

rammer for en årrække ad gangen for udbygningen af sommerhusområderne i de enkelte amtskommuner. Disse rammer måtte afstemmes efter landets behov, men tillige tilpasses det enkelte amts særlige situation og muligheder. Alt dog med respekt for hensynet til de særligt truede kyststrækninger.

For en sådan planlægningspolitik taler også, at rummeligheden i de eksisterende ubebyggede sommerhusområder er meget betydelig.

Regeringen finder endvidere, at der bør udformes retningslinier for region- og kommuneplanlægningen, der kan fremme alternative og mindre arealkrævende former for feriebebyggelse — feriecentre — campingpladser m. v. i de allerede udlagte sommerhusområder og i tilknytning til de mindre byer i sommerhusbaglandet. Herved vil vi tillige kunne tilgodese ønsket om en mere intensiv udnyttelse af investeringerne i kloakker, veje, vandværker m. m. og skabe et bedre økonomisk grundlag for den lokale forsyning med forretninger og anden service. Vi overvejer tillige at skærpe retningslinierne for placering og udformning af hotelbyggeri i kystområderne.

I denne forbindelse vil jeg endelig pege på, at loven om sommerhuse og camping m. v. fra 1972 giver mulighed for i visse tilfælde at påbyde en ejer at udnytte sit ubebyggede, udlagte sommerhusområde. Formålet hermed er at hindre, at store arealer i strid med planlægningen og udviklingen i det pågældende område skal ligge ubenyttet hen i spekulationsøjemed. Vi vil — om fornødent bl. a. ad denne vej — kunne dæmme op for jordspekulation i de rekreative områder.

Jeg håber på en fordomsfri drøftelse af disse væsentlige spørgsmål. Vi har jo ikke ubegrænsede naturværdier til rådighed, og vi må søge at sikre, at hele den danske befolkning får glæde af vore kystområder.

IV. Landsplanlægningens organisation.

Landsplanlægning er en løbende proces, der ikke på noget tidspunkt vil kunne udmøntes i en samlet, færdig „landsplan“ for et bestemt år. Hovedvægten vil snarere — i lighed med de nævnte regionale udviklingsprogrammer for de områder, der kan støttes fra EF's regionalfond — komme til at ligge på en samordning af de forskellige foran-